

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ МІСТА

Зростання автомобілізації суспільства веде до таких проблем, як пробки, забруднення повітря, збільшення споживання енергії. Однак сучасне суспільство вже негативно сприймає організацію логістичних ланцюгів постачань, якщо вони збільшують забруднення навколишнього середовища. Відповідно і логістичний бізнес все більш активно займається екологічними питаннями. Адже на зміну ринкових концепцій розвитку бізнесу, включаючи транспортно-логістичний, приходять концепції сталого розвитку (sustainable development), яка враховує не тільки економічні та соціальні фактори в системі показників природокористувачів, але також і екологічні. У зв'язку з цим потрібно екологічне коригування показників транспортної галузі.

Сталий розвиток передбачає, з одного боку, створення стійкої економіки, яка задовольнить потреби людини без видобутку ресурсів або виробництва відходів, що перевищують регенеративну здатність довкілля, з іншого, створення соціальних інститутів, що гарантують безпеку і можливість соціального, інтелектуального і духовного зростання.

Концепція сталого розвитку та охорона навколишнього середовища належать до тих тем, які найбільшою мірою хвилюють сьогодні суспільство, економіку і транспорт у тому числі. Останніми роками в роботах науковців активно досліджується потенційний позитивний ефект від використання стандартів при інвестиціях в роботу транспорту, нешкідливу для навколишнього середовища. Аналізується залежності між логістикою, ефективністю системи постачань і відповідністю стандартам якості [1, 3, 4].

В практичній діяльності використовуються ефективні та екологічно безпечні проекти й рішення, здатні забезпечити сталий розвиток транспортних систем. Так, ЮНЕП разом з фондом «Міжнародна автомобільна федерація» (ФІА) і Міжнародним транспортним форумом в рамках Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) ініціювала кампанію «на 50 до 50-го», метою якої є підвищення ефективності світового автопарку щонайменше на 50 відсотків до 2050 року. Одним зі шляхів досягнення поставленої мети стала концепція «Avoid - Shift - Improve» («Скорочення - Перехід - Удосконалення»), яка спрямована на зниження споживання енергії, викидів, заторів і числа ДТП з кінцевою метою створення міст, більш придатних для життя:

1. Скорочення числа поїздок і відстаней між точками формування й тяжіння пасажиропотоків шляхом оптимізації землекористування, а також перерозподілу транспортних потоків таким чином, щоб знизити навантаження на проблемних ділянках в години пік.

Цей принцип ґрунтується на зміні парадигми у сфері планування та стимулювання компактних міст як засіб підвищення доступності й зниження потреби в транспорті в цілому. Крім того екологічна ефективність забезпечується також заміною автобусів на дизельному паливі більш екологічними автобусами, які працюють на метані.

2. Перехід на більш екологічно ефективні види транспорту, такі як громадський та немоторизований транспорт для пасажирів і рейковий та водний транспорт – для вантажів. У Доповіді про безпеку дорожнього руху в світі 2015 [2] зазначається, що просування до більш стійких видів транспорту, таких як громадський та велосипедний, несе позитивний вплив за умови регулювання пов'язаних з безпекою дорожнього руху наслідків. Такі наслідки включають підвищення рівнів фізичної активності, зниження викидів і рівнів шуму, зменшення дорожніх «пробок» і підвищення комфортності міського середовища.

До того ж, заходи з просування безпечного громадського транспорту та немоторизованих транспортних засобів співзвучні глобальним зусиллям з боротьби з ожирінням і зменшенням тягаря неінфекційних захворювань (таких, як хвороби серця і діабет).

3. Удосконалення використовуваних технологій для зменшення негативного впливу автотранспорту на навколишнє середовище. Цей принцип охоплює зниження маси транспортного засобу; використання автотранспорту, що працює на альтернативних видах палива; нормування викидів транспортного засобу на законодавчому рівні; а також перехід до інтелектуальних транспортних систем (ІТС), які використовують переваги інформаційних і комунікаційних технологій для покращення управління транспортною системою.

Отже, розвиток транспортної системи міста відповідно до визначених вище принципів відповідає концепції сталого розвитку, та сприяє зниженню залежності населення від особистих транспортних засобів і підвищенню використання систем громадського і немоторизованих видів транспорту як на короткі відстані, так і для щоденних поїздок на роботу.

Література

1. Angheluta A. Sustainable go-green logistics solutions for Istanbul metropolis / A. Angheluta // Transport problems. – 2011. – № 4. – P. 59-67.
2. Global status report on road safety 2015 [Електронний ресурс] / World Health Organization. – 2015. – Режим доступу: http://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2015/GSRRS2015_Summary_EN_final2.pdf?ua=1
3. Gunter E. Okologieorientiertes Management / E. Gunter // Lucius und Lucius, 2008. – 388 р.
4. Sladkowski A. Actual problems of logistics / A. Sladkowski. – Katowice. – 2012. – P. 28-29.